

Workshop Kwaliteitstraject vrouwenopvang

24 mei 2016 - Zwolle
14 juni 2016 - Eindhoven
21 juni 2016 - Amsterdam



RegioAanpak Veilig Thuis

Naar een samenhangende aanpak van geweld in huiselijke kring



Programma

1. Aanleiding en doel
2. Toelichting handreiking
3. Uitgangspunten voor kwaliteitseisen vrouwenopvang
4. Dialoog tussen gemeente en aanbieder
5. Voorbeeld uit het veld
6. Landelijk stelsel vrouwenopvang
7. Aan de slag: het inkoopgesprek

Inleiding en aanleiding

- Advies van de Commissie De Jong onder de titel 'Opvang 2.0' en de **beleidsbrief van de staatssecretaris van VWS** aan de Tweede Kamer (dec. 2011)
 - **Concept wettekst Wmo 2015:** *"de regering acht het van belang dat er nieuwe landelijke kwaliteitsstandaarden voor de maatschappelijke ondersteuning ontwikkeld worden"*
 - Gemeenten zijn volledig verantwoordelijk voor de ketenaanpak van geweld in huiselijke kring
 - Hiervoor zijn goede afspraken tussen gemeenten en opvangorganisaties nodig
 - In 2014: Kwaliteitsdocument vrouwenopvang gericht op opvangorganisaties
- ↓ *Vertaling naar concrete eisen voor inkoop*
- Nu: Handreiking kwaliteitseisen gericht op gemeenten

RegioAanpak Veilig Thuis

Naar een samenhangende aanpak van geweld in huiselijke kring

Ontwikkeling van de kwaliteitseisen

- Opdracht van VNG en Federatie Opvang
- Onderdeel van Programma 'Regio Aanpak Veilig Thuis'
- Documentenanalyse
- Interviews met 8 gemeenten
- Vier bijeenkomsten met ± 20 stakeholders
- Input op conceptrapportages door stakeholders
- Stakeholdergroep:
 - Afgevaardigden van 11 gemeenten
 - Afgevaardigden van 13 opvangorganisaties
 - VNG & Federatie Opvang

RegioAanpak Veilig Thuis

Naar een samenhangende aanpak van geweld in huiselijke kring

Doel, scope en gebruik

Doelstelling:

- **Concrete handvatten** (in de vorm van kwaliteitseisen) voor gemeenten, die direct bruikbaar zijn voor het opstellen van het inkoopbeleid van gemeenten voor vrouwenopvang;
- Gemeenten en instellingen geven **gezamenlijk de kwaliteit van de opvang een impuls** te geven binnen de Wmo 2015.
 - Belangrijkste kenmerken Wmo: Veiligheid, cliëntgerichtheid, doelmatigheid en doeltreffendheid

Scope:

Intramurale opvang en de ambulante begeleiding, voor zover gegeven door de opvangorganisaties. Gericht op volwassenen (18+) en/of gezinssystemen.

Gebruik kwaliteitseisen door gemeenten:

- Opstellen kwaliteitsparagraaf in ketenaanpak HG
- Opstellen van inkoopdocumenten
- Afspraken maken over de kwaliteit waaraan een organisatie moet voldoen
- Gespreksonderwerpenlijst
- Referentiekader bij kwaliteitstoezicht

RegioAanpak Veilig Thuis

Naar een samenhangende aanpak van geweld in huiselijke kring

Gedeeld belang: gemeentelijke verantwoordelijkheid voor kwaliteit

- Coördinatie en regie in de keten
- Preventief, outreachend en integraal werken
- Informatie, advies en (onafhankelijke) cliëntondersteuning
- Door- en uitstroom



RegioAanpak Veilig Thuis

Naar een samenhangende aanpak van geweld in huiselijke kring

Uitgangspunten (1)

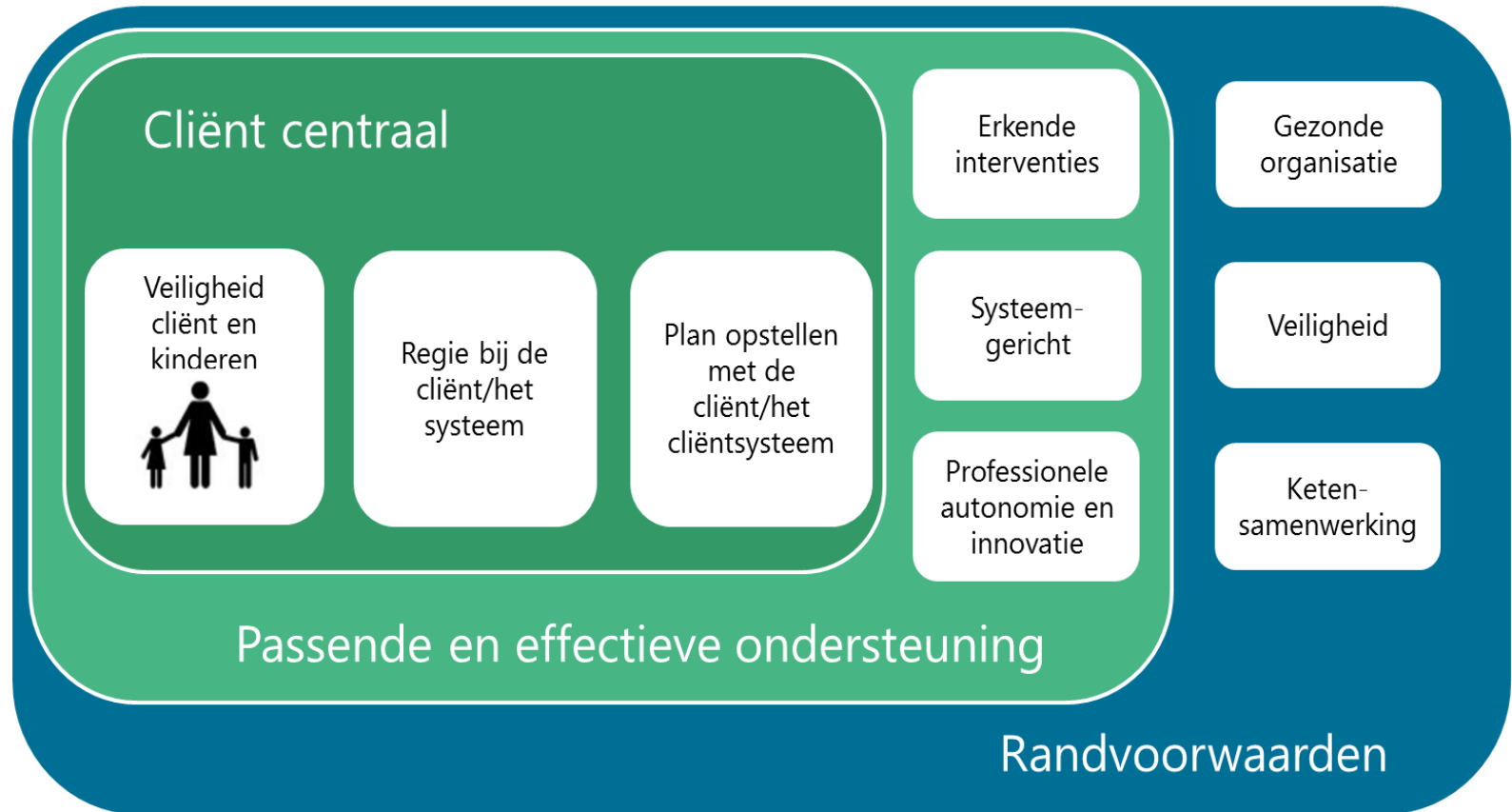
1. Visie op kwaliteit – het nieuwe kwaliteitsdenken
- Van 'systeemdenken' naar 'mensdenken'
2. Veiligheid staat voorop
3. De doelen van de cliënt/ het cliëntsysteem zijn het vertrekpunt



RegioAanpak Veilig Thuis

Naar een samenhangende aanpak van geweld in huiselijke kring

Conceptueel kader



RegioAanpak Veilig Thuis

Naar een samenhangende aanpak van geweld in huiselijke kring

Uitgangspunten (2)

4. Gemeenten gaan over het WAT, zorgaanbieders gaan over het HOE

5. Kwaliteitseisen zijn zo geformuleerd dat ze het gesprek over kwaliteit bevorderen

6. Kwaliteitseisen zijn ambitieus

Bijvoorbeeld: De organisatie toont aan op welke wijze zij zorg voor zo weinig mogelijk verhuisbewegingen voor gezinnen.

7. Kwaliteitseisen zijn algemeen waar mogelijk en specifiek waar nodig.

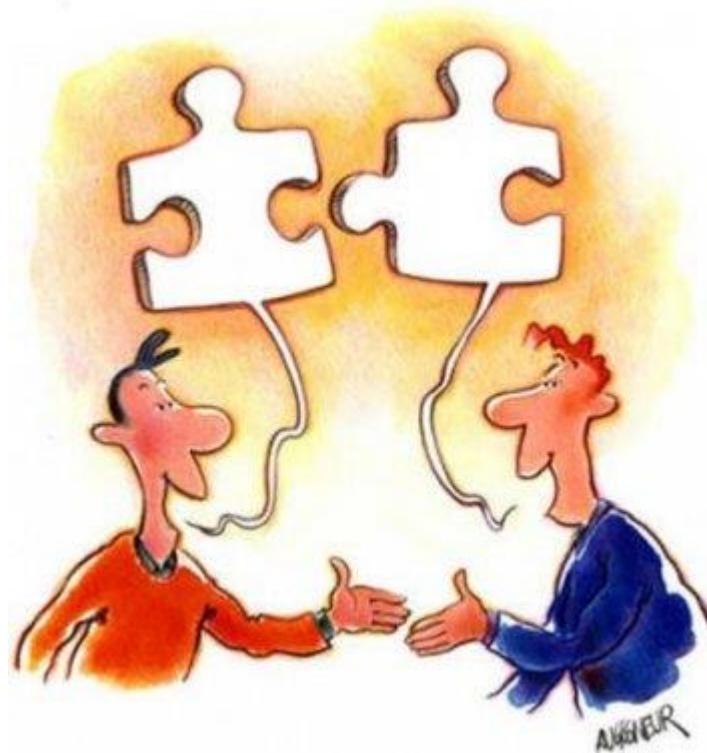
8. Gemeenten geven zelf invulling aan toetsing en verantwoording

9. Gemeenten geven zelf invulling aan toezicht

RegioAanpak Veilig Thuis

Naar een samenhangende aanpak van geweld in huiselijke kring

Dialogo gemeente en aanbieder



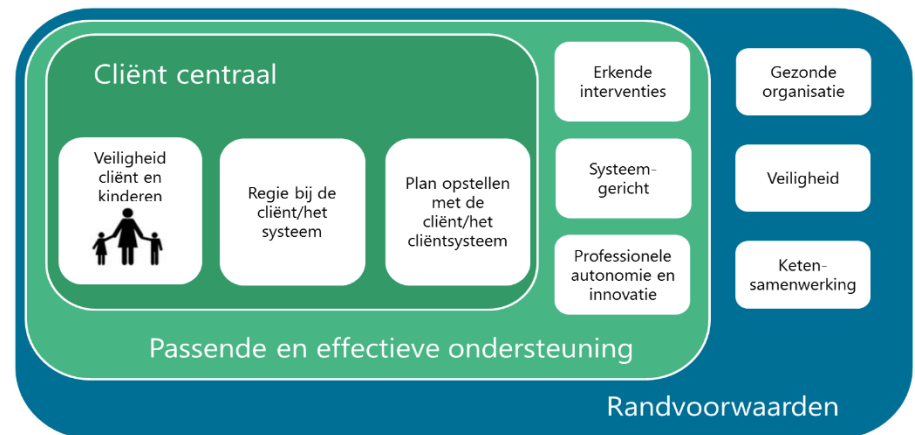
RegioAanpak Veilig Thuis

Naar een samenhangende aanpak van geweld in huiselijke kring

Kwaliteitseisen

35 eisen verdeelt over:

- Cliënt centraal
- Passende en effectieve ondersteuning
- Randvoorwaarden



RegioAanpak Veilig Thuis

Naar een samenhangende aanpak van geweld in huiselijke kring

Landelijk stelsel vrouwenopvang

- Vrouwenopvang heeft bijzondere functie:
 - Bieden landelijk netwerk van opvang
 - Werken aan duurzame veiligheid

- Hoofdstuk 8 van kwaliteitsdocument

Aan de slag: het inkoopgesprek

- Tweetallen:
 - één neemt rol van gemeente, ander rol van aanbieder
- Voer samen het gesprek over de concrete invulling van één eis:
 - Bijvoorbeeld:
 - HOE wordt de eis ingevuld?
 - Via welk middel wordt er gemonitord? (bijvoorbeeld halfjaarlijks gesprek of periodieke cijfers)
 - In welke specifieke situatie moet de organisatie de gemeente inlichten?
 - Welke concrete verbeteracties worden uitgezet om te blijven of te gaan voldoen aan de eis?
 - Wie heeft welke rol?
 - Keuze uit:
 - Cliënt centraal, eis 4
 - Passende en effectieve ondersteuning, eis 16
 - Randvoorwaarden, eis 21

Aan de slag: het inkoopgesprek

Voorbeeld:

Wat: de organisatie toont aan op welke wijze zij veiligheidsmaatregelen treft voor cliënt(groepen) die een hoog veiligheidsrisico kennen.

Voorbeeld van 'het hoe':

Veiligheidsmaatregelen: 24x7 beveiliging, Safehouses, Anonieme adressen, briefadres, afspraken in veiligheidsketen

RegioAanpak Veilig Thuis

Naar een samenhangende aanpak van geweld in huiselijke kring

Aan de slag: het inkoopgesprek

- Cliënt centraal, eis 4:

De organisatie toont aan op welke wijze zij invulling geeft aan de 'regie bij de cliënt /het cliëntstelsel', waarbij minimaal wordt ingegaan op:

- *Zeggenschap van de cliënt/cliëntstelsel bij in de invulling van de ondersteuning*
- *Zeggenschap van de cliënt/cliëntstelsel bij het opstellen/bijstellen van het cliëntplan*
- *Overeenstemming met de cliënt/cliëntstelsel over het plan*
- *Beheer van het cliëntplan door de cliënt/cliëntstelsel*
- *De vraag, behoefte, wensen en doelen van de cliënt/cliëntstelsel*
- *De evaluatie*
- *Keuzevrijheid van de cliënt/cliëntstelsel*
- *Informerend over (onafhankelijke) cliëntondersteuning*
- *Onder cliëntplan wordt het plan verstaan dat de aanbieder in samenspraak met de cliënt opstelt.*

Aan de slag: het inkoopgesprek

- Passende en effectieve ondersteuning, eis 16

*De organisatie toont aan op welke wijze zij invulling geeft aan de **ondersteuning aan kinderen**.*

Ter inspiratie: Effectieve ondersteuning aan kinderen in de opvang, om duurzame verandering tot stand te brengen richt zich (naast systeemgerichte ondersteuning aan ouders) op de zes pijlers voor hulp aan kinderen:

Veiligheid

Stabiliteit & Continuïteit

Hechting

Psycho-educatie

Traumaverwerking & Herstel

Toekomst

Bron: 'Veilige Toekomst. Doen wat nodig is voor kinderen in de opvang' van de Werkgroep Veilige Toekomst, Stichting Kinderpostzegels Nederland en Federatie Opvang (oktober 2015).

RegioAanpak Veilig Thuis

Naar een samenhangende aanpak van geweld in huiselijke kring

Aan de slag: het inkoopgesprek

- Randvoorwaarden, eis 21

*De organisatie toont aan op welke wijze zij **cliënten betrekt bij en invloed geeft op organisatievraagstukken**, waaronder beleid, kwaliteit en veiligheid.*

Meer informatie?

VNG

Ico Kloppenburg
ico.kloppenburg@vng.nl
www.vng.nl



Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Federatie Opvang

Johan Gortworst
j.gortworst@opvang.nl
www.opvang.nl



Q-Consult

Petra Ebben
petra.ebben@qoncsult.nl
06 5200 6376
www.qconsultzorg.nl



RegioAanpak Veilig Thuis

Naar een samenhangende aanpak van geweld in huiselijke kring